

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2023. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.10.22>

УДК 338.48 (477)

Т. А. Васильєва,

д. е. н., професор, директор Навчально-наукового інституту бізнесу, економіки та менеджменту, Сумський державний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0635-7978>

Л. Л. Гриценко,

д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансових технологій і підприємництва, Сумський державний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3903-6716>

І. О. Кожушко,

студент, Сумський державний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-7793-2767>

С. О. Гапоненко,

к. е. н., Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6647-3335>

В. І. Куценко,

к. е. н., Національний університет «Запорізька політехніка»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0878-9360>

**СТРУКТУРНО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДЕКОМПОЗИЦІЯ ФІНАНСОВОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ТУРИЗМУ ТА
ГОСТИННОСТІ**

T. Vasylieva,

*Doctor of Economic Sciences, Professor, Director of Academic and Research
Institute for Business, Economics, and Management, Sumy State University*

L. Hrytsenko,

*Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Financial
Technologies and Entrepreneurship, Sumy State University*

I. Kozhushko

Student, Sumy State University

S. Haponenko,

PhD in Economics, Oles Honchar Dnipro National University

V. Kutsenko,

PhD in Economics, «Zaporizhzhia Polytechnic» National University

STRUCTURAL AND ORGANIZATIONAL DECOMPOSITION OF THE FINANCIAL POTENTIAL OF TOURISM AND HOSPITALITY ENTERPRISES

Стаття присвячена актуальним питанням процесу управління фінансовим потенціалом підприємств сфери туризму та гостинності. Проведено дослідження методичних підходів до трактування дефініції «фінансовий потенціал». Виокремлено та проаналізовано основні функції та рівні реалізації фінансового потенціалу підприємства. Здійснено структурно-організаційну декомпозицію фінансового потенціалу підприємства, що дало змогу визначити його місце у загальному потенціалі підприємства. Встановлено, що сутність фінансового потенціалу підприємств сфери туризму та гостинності насамперед полягає у здатності підприємства формувати та відтворювати необхідні фінансові активи у потрібному обсязі, перетворювати їх на фінансові результати у стислі терміни та з мінімально можливими витратами. Цінність проведеного дослідження полягає у розширенні наукових поглядів щодо

управління фінансовим потенціалом підприємств сфери туризму та гостинності.

The article is devoted to the actual issues of managing the financial potential of domestic tourism and hospitality enterprises in a dynamic and unpredictable economic environment, which are extremely relevant for the development of the hotel and restaurant business in Ukraine. In order to identify possible ways to increase the financial potential of tourism enterprises, methodological approaches to the interpretation of the definition of "financial potential" are studied. The main functions performed by the financial potential in the process of activity of the subject of economic relations, as well as the levels of its implementation - micro, meso- and macro levels - are defined and analyzed. The structural and organizational decomposition of the financial potential of enterprise is carried out, which allowed to determine its place in the structure of the overall potential of the enterprise. The illegitimacy of identifying financial potential with financial resources has been proven. The main components of financial potential and their key aspects are highlighted: informational, resource, organizational and analytical. It was determined that the financial potential is an indicator of the reaction of the internal environment of the enterprise to the management decisions made, and its growth, in turn, indicates the general effectiveness of the implemented financial policy of the economic entity, its financial stability and competitiveness. The most important task of the company's potential is to provide it with the necessary conditions and advantages over existing competitors through the mechanism of the most appropriate use of all possible resources and increasing the potential at a higher rate than that of the main competitors. It is worth understanding the general structure of the potential, its main components and influencing factors. In addition, it is important to determine the place of financial potential in this structure, which is the basis for its further effective management.

The value of the study is to expand scientific views on the management of the financial potential of tourism and hospitality enterprises.

Ключові слова: фінансовий потенціал, підприємство, туризм, гостинність, декомпозиція, управління, функції та рівні реалізації.

Keywords: financial potential, enterprise, tourism, hospitality, decomposition, management, functions and levels of implementation.

Постановка проблеми. Очевидним є факт, що в сучасному світі свій вплив на розвиток економіки країни на рівні з іншими галузями чинить туризм і сфера гостинності. Галузь зокрема виступає одним з джерел надходження валюти, створює робочі місця, тим самим позитивно впливаючи на зайнятість та доходи населення, сприяє диверсифікації економіки, залучаючи значні інвестиції та розвиваючи суміжні обслуговуючі галузі (ефект мультиплікатора) і, як наслідок, покращує добробут нації. Разом з тим, даний напрям в Україні знаходиться на початкових етапах свого розвитку, а отже, перебуває під значним впливом зовнішнього середовища. Так, через значні суспільно-політичні та економічні потрясіння сфера туризму та гостинності в Україні в останні роки потерпає від зниження припливу іноземних туристів, особливо порівнюючи даний аспект з показниками 2012 – 2013 рр., коли ЄВРО-2012 активізувало потік міжнародного туризму до країни. Також вагомим негативним впливом на розвиток сфери туризму відзначився вплив пандемії у 2020 – 2021 році і початок повномасштабних військових дій, який майже зупинив потік туристів-нерезидентів. Не зважаючи на описані тенденції, внутрішній туризм поступово повертається до своїх довоєнних показників та потребує певних дій, спрямованих на ефективний розвиток. З огляду на це, підприємствам сфери туризму та гостинності важливо впроваджувати певні дії на розвиток своєї діяльності та нарощування потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Провівши широке дослідження фінансового потенціалу, а особливо у розрізі сфери туризму та гостинності, можемо зробити висновок про недостатнє висвітлення даної проблематики як серед вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Разом з тим,

окремі аспекти дотичні до тематики знайшли своє відображення у низці робіт. Зокрема, місце фінансового потенціалу у структурі потенціалу підприємства було досліджено Б. Я. Блащук [4] та Б. К. Перервою [11], які особливу увагу приділили саме вивченню важливості даного аспекту у розрізі його впливу на ряд інших управлінських аспектів. Схоже напруження превалює і у дослідженнях Т. Д. Косової, О. В. Ярошевської та Г. В. Соломіної [16], а також Л. А. Костирко та О. О. Середи [8]. У розрізі вивчення саме загальної сутності поняття «фінансовий потенціал» та його наповнення, яка досить широко розкрита у роботах В. А. Бови та О. С. Хринюк [5], а також А. В. Драган та А. Ю. Геворкян [14], особливої уваги заслуговують саме дослідження С. В. Бардаш [2, 3] та О. М. Петрук [2], які проводили свої наукові пошуки у розрізі туристичного бізнесу та сфери гостинності. Науковці, наголошуючи на високій динамічності галузі надали вагоме значення для її ефективної діяльності питання доцільного управління фінансовим потенціалом підприємств.

Таким чином, аналіз наукових напрацювань демонструє наявність певною мірою сформованої ґрунтовної теоретичної бази, пов'язаної з фінансовим потенціалом підприємств сфери туризму та гостинності. Водночас досі невирішеними залишається ряд питань : неоднозначність трактування даного поняття та його значення саме для сфери туризму та гостинності. З огляду на це, незавершеність процесу формування розуміння важливості фінансового потенціалу для підвищення ефективності діяльності підприємств сфери туризму та гостинності обумовила актуальність та мету проведеного дослідження, а також окреслила перспективи для подальших наукових пошуків.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження методичних підходів до трактування дефініції «фінансовий потенціал», виокремлення основних функцій та рівнів реалізації, здійснення структурно-організаційної декомпозиції фінансового потенціалу підприємства сфери туризму та

гостинності задля визначення його місця у загальному потенціалі підприємства

Результати дослідження. Говорячи про фінансовий потенціал будь-якого підприємства, у першу чергу варто зрозуміти його місце у загальній системі потенціалу. Так, у широкому розумінні потенціал доцільно розглядати як сукупність джерел, можливостей, засобів, запасів, які можуть бути використані в процесі управління суб'єктом господарювання задля досягнення визначеної мети: забезпечення ефективності функціонування. Разом з тим, розгляд даного питання з суто ресурсної точки зору не є вичерпним. Так, потенціал також можемо розуміти як систему матеріально-трудових факторів досягнення мети (соціально-економічний підхід), здатність виконувати поставлені задачі (результативний підхід) тощо [10].

Найважливіше завдання потенціалу підприємства полягає зокрема у забезпеченні його необхідними умовами та перевагами перед наявними конкурентами через механізм найбільш доцільного використання усіх можливих ресурсів та збільшення потенціалу вищими темпами, ніж у основних конкурентів. З огляду на це, варто зрозуміти загальну структуру потенціалу, основні його складники та фактори впливу. Крім того, важливим є визначення місця фінансового потенціалу у даній структурі, що є основою для подальшого ефективного управління ним.

Загалом, сутність поняття фінансовий потенціал підприємства туризму та сфери гостинності – досить спірний аспект серед вітчизняних науковців. Серед підходів до трактування можемо виділити два найбільш поширених – ресурсний або забезпечувальний та результативний, при чому перший є більш широко вживаним, що веде до достатньо одностороннього розгляду питання. Так, найбільш прозоро даний підхід відображено у визначенні П. Стецюк: «Фінансовий потенціал – сукупність фінансових ресурсів, з приводу яких на підприємстві виникають відповідні організаційно-економічні відносини, які у кінцевому рахунку спрямовані на забезпечення його високоефективного та прибуткового функціонування» [20]. На нашу думку,

даний підхід є дещо спрощеним та потребує уточнень. З іншого боку висвітлено дефініцію «фінансовий потенціал» у трактуванні К. Ільїної, яка визначає її як «сукупність можливостей підприємства, які визначаються наявністю і організацією використання фінансових ресурсів» [5]. Тобто, науковиця ототожнює поняття фінансового потенціалу з можливостями, що виникають у результаті доцільного використання наявних у підприємства туризму фінансових ресурсів, тим самим підкреслюючи зв'язок наведених підходів. Таке трактування також можемо назвати ресурсно-результативним, оскільки воно відображає загальний обсяг фінансових ресурсів, що забезпечують досягнення стратегічних цілей [10].

Серед інших поглядів на аналізовану дефініцію також можемо виокремити резервний – максимально можлива сукупність активних і пасивних, явних і прихованих альтернатив, а також його поєднання з більш поширеними – результативно-ресурсний за якого фінансовий потенціал розуміється як потенційний розмір доходів підприємства з урахуванням параметрів резервів та ресурсно-резервний, що відображає не лише наявні у суб'єкта господарювання фінансові ресурси, а й охоплює приховані резерви [2, 3, 5, 20]. Разом з тим, дані підходи є досить вузько представленими серед науковців, що робить їх вплив на усталення поняття фінансовий потенціал підприємств досить незначним. З огляду на вище зазначене, пропонуємо аналізовану дефініцію розуміти як систему економічних відносин, щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів підприємства з метою досягнення стратегічних та тактичних цілей з урахуванням максимізації позитивного фінансового результату, які крім іншого визначають фінансові можливості підприємства та їх реалізацію, впливають на фінансову стійкість, ліквідність, інвестиційну привабливість та конкурентоспроможність. На нашу думку, таке визначення буде найбільш комплексно розкривати сутність поняття.

Провівши дослідження дефініції «фінансовий потенціал» можемо зробити також висновок, що низка вчених ототожнює його з фінансовими

ресурсами, що, з нашої точки зору, є неправомірним, оскільки фінансовий потенціал підприємства насамперед є сукупністю можливостей щодо досягнення максимально можливого економічного результату внаслідок використання наявних фінансових ресурсів та доцільної управлінської діяльності. Крім того, фінансовий потенціал є більш широким поняттям, оскільки не тільки включає в себе фінансові ресурси, а й передбачає підвищення конкурентоспроможності підприємства за рахунок доцільного використання останніх, а також їх мобілізацію задля забезпечення сталості функціонування та нарощення можливостей до розвитку [5]. Наведені аспекти перетворюють фінансовий потенціал на досить широкий та багатокомпонентний напрям управлінської діяльності, що займає одне з визначальних місць у процесі розвитку та реалізації загального потенціалу суб'єкта господарювання (рис. 1).

Грунтуючись на даних рисунку 1, прозорим також стає факт того, що сутність фінансового потенціалу підприємства сфери туризму та гостинності насамперед полягає у здатності підприємства формувати та відтворювати необхідні фінансові активи у потрібному обсязі, перетворювати їх на фінансові результати у стислі терміни та з мінімально можливими витратами.

Разом з тим, варто розуміти, що для ефективного використання складових фінансового потенціалу для підприємства сфери туризму та гостинності необхідно також враховувати підприємницькі здібності або так званий людський фактор. Головним у даному розрізі є адекватна оцінка наявних фінансових можливостей, аналіз існуючої ситуації та ринкових перспектив, прийняття доцільних та ефективних рішень щодо оптимізації фінансових ресурсів та їх перетворення у додатній фінансовий результат, що являється певною мірою суб'єктивними процесами і залежать від менеджменту. Прозорим є факт, що можливість туристичного підприємства розвивати свій фінансовий потенціал прямо залежить від наявності висококваліфікованих кадрів, які досконало обізнані з умовами ринку та здатні надавати послуги на висококонкурентному рівні [19].

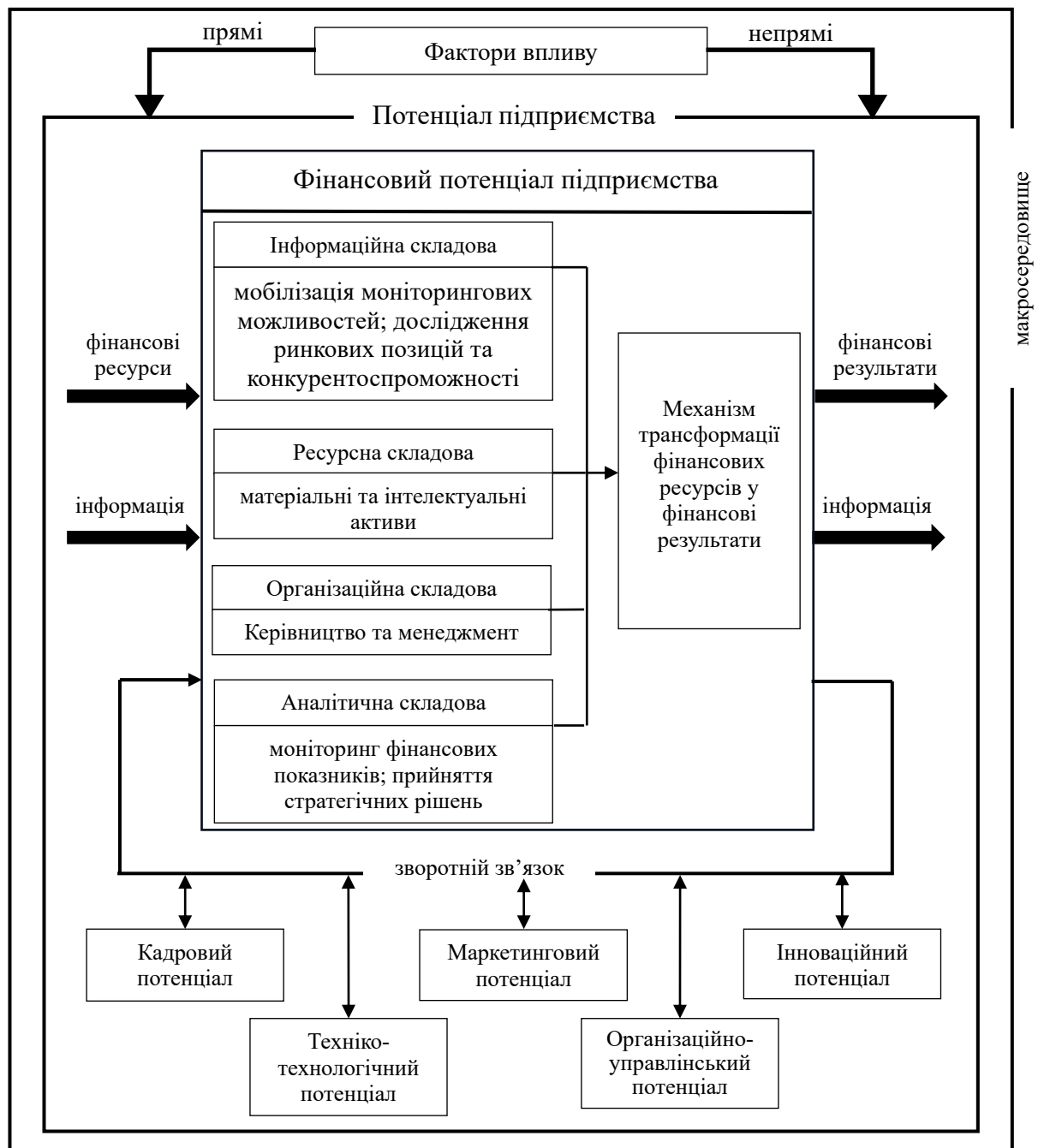

Рисунок 1. Структурно-організаційна декомпозиція фінансового потенціалу підприємств сфери туризму та гостинності
Джерело: розроблено автором на основі [2 – 5, 14, 20].

У свою чергу конкурентоспроможність підприємства у туристичній галузі нерозривно пов'язана з накопиченим організаційним (кадровим) потенціалом. Отже, у процесі управління підприємством та підтримання на високому рівні його фінансового потенціалу знання, здібності, досвід та

високоякісний менеджмент стають стратегічними ресурсами туристичного підприємства [19].

До того ж, вагому роль у описаних процесах відіграє сама система управління, оскільки у разі недостатньої її ефективності втрачаються певні складові елементи фінансового потенціалу підприємства, що у довгостроковій перспективі веде до зниження результативності діяльності та послаблення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання [14].

Важливість приділення особливої уваги саме фінансовому потенціалу підприємства крім іншого зумовлена функціями, що він виконує у процесі забезпечення ефективності діяльності підприємства. До найбільш важливих зокрема можемо віднести [3, 14]:

- розподільчу, яка покликана на розподіл та перерозподіл фінансових активів між суб'єктами економічних відносин у відповідності до існуючих потреб, попиту, пропозиції, доцільності, мотивації, а також цілей та стратегії розвитку;
- відтворювальну – формування достатньої кількості фінансових активів для забезпечення ефективної фінансово-господарської діяльності підприємства;
- контрольну, яка забезпечує контроль над формуванням, використанням та накопиченням фінансових активів підприємства відповідно до діючої нормативно-правової бази, а також тактичної та довгострокової стратегії розвитку суб'єкта господарювання;
- індикативну – визначення фінансового стану, тенденцій розвитку, ризиків та спроможності підприємства забезпечити достатній рівень ефективності проваджуваної діяльності, виконання поточних та стратегічних цілей та завдань.

Фінансовий потенціал підприємства, на нашу думку, доцільно класифікувати на короткостроковий або тактичний та довгостроковий або стратегічний. Такий поділ зокрема зумовлено складністю управління

належних окремому типу аспектів, а також величиною впливу на них факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ. Так, довгостроковий фінансовий потенціал туристичних підприємств перебуває у тісному взаємозв'язку із впливом факторів саме зовнішнього середовища, а отже є більш чутливим до його змін. З огляду на це виникає крайня потреба у застосуванні методології стратегічного аналізу та управління даним напрямом діяльності суб'єкта економічних відносин, що базувалось би на такому аналізі. Необхідним є також дослідження зовнішнього середовища, як нелінійної, динамічної та самоорганізованої системи факторів впливу на суб'єкт господарювання. До того ж, наявність ознак ієрархічності та зворотного зв'язку обумовлює появу зовнішнього середовища прямого та непрямого впливу, що у свою чергу є системоутворюючими факторами галузевого, макро- та глобального (світового) середовищ [5, 19]. Описаний напрям зокрема є підґрунтям для подальшої оцінки та управління фінансовим потенціалом підприємств сфери туризму та гостинності, які здійснюються у розрізі трьох рівнів, що наведені у таблиці 1.

Таблиця 1. Градація фінансового потенціалу підприємства сфери туризму та гостинності відповідно до рівнів діяльності у ринковому середовищі

Рівень	Характеристика підприємства
Мікрорівень	початковий етап діяльності; основна увага спрямована на персонал, техніку, інформацію
Мезорівень	вихід підприємства на господарський рівень; активне здійснення маркетингових досліджень ринкової кон'юнктури та конкуренції, збільшення ділової активності та залучення нових кредиторів/інвесторів
Макрорівень	вихід підприємства на інституційний рівень; активне залучення та співпраця зі стейкхолдерами з метою прийняття найбільш доцільних управлінських рішень та збільшення ефективності діяльності; нарощення обсягів інвестиційної діяльності; впровадження досягнень техніки, інноваційних технологій та ноу-хау

Джерело: систематизовано автором на основі [3, 13, 15, 19].

З іншого боку фінансовий потенціал є індикатором реакції внутрішнього середовища підприємства на прийняті управлінські рішення, а його зростання у свою чергу свідчить про загальну ефективність

впроваджуваної фінансової політики економічного суб'єкта, його фінансову стійкість та конкурентоспроможність.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Фінансовий потенціал підприємств сфери туризму та гостинності відіграє важливу роль у підвищенні його конкурентоспроможності як на внутрішньому так і на зовнішньому ринку. Разом з тим, у процесі вивчення поняття «фінансовий потенціал підприємства» виявлено, що дослідження даного аспекту перебувають у своїй активній фазі. Для розкриття сутності дефініції зокрема використовується низка підходів, таких як ресурсний, результативний, резервний, а також змішані що ускладнює пошук істини. З огляду на це запропоновано власний підхід до трактування. Визначено також основні функції, що виконує фінансовий потенціал – розподільчу, відтворювальну, контрольну та індикативну, а також його рівні та характеристику у відповідності до них – мікро-, макро- та мезорівні.

Шляхом структурно-організаційної декомпозиції фінансового потенціалу визначено його місце у структурі загального потенціалу підприємства, а також доведено неправомірність ототожнення фінансового потенціалу з фінансовими ресурсами, які є одним із складових елементів першого. Виокремлено основні складові фінансового потенціалу та їх ключові аспекти: інформаційна, ресурсна, організаційна та аналітична.

Література

1. Ареф'єв С. О., Ничипорук М. М. Резерви підвищення ефективності використання фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми інноваційного розвитку кластерного підприємництва в Україні* : Матеріали IV Всеукр. науково-практ. конф. 2020. С. 128–134.
2. Бардаш С. В., Петрук О. М. Ідентифікація фінансового потенціалу франчайзингової туристичної мережі: гносеологічний дискурс. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 1(95). С. 69–75.
3. Бардаш С. Сутність та умови оцінки фінансового потенціалу франчайзингової туристичної мережі. *The world science of modernity. Problems*

and prospects of development : Abstracts of XV International Scientific and Practical Conference, м. Paris, 25 берез. 2021 р. С. 32–35.

4. Блащак Б. Фінансовий потенціал у структурі потенціалу підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: економіка і управління*. 2019. Т. 30(69), № 3. С. 74–78.

5. Бова В., Хринюк О. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління: збірник наукових праць молодих вчених*. 2017. № 11(64).

6. Богма О., Камінський С., Гутник П. Фінансовий потенціал підприємства : методика оцінювання. *Herald of Kyiv National University of Trade and Economics*. 2022. Т. 142, № 2. С. 36–47.

7. Воробей А. С., Шибковський Д. І., Педченко Н. С. Методичні підходи до аналізу конкурентоспроможності підприємства на основі інтегральної оцінки його фінансового потенціалу. *Наука і молодь у XXI сторіччі* : зб. матеріалів Всеукр. молодіж. науково-практ. інтернет-конф., м. Полтава, 30 листоп. 2022 р. С. 111–114.

8. Костирко Л. А., Серeda О. О. Фінансовий потенціал як об'єкт фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2019. № 1(69). С. 149–157.

9. Мазур І., Алієв Р. А. Сутність і особливості реалізації потенціалу туристичного підприємництва. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2022. № 33. С. 96–104.

10. Марченко В. М., Бондар А. І. Оцінювання фінансового потенціалу підприємства на прикладі ПРАТ «СКФ Україна». *Ефективна економіка*. 2018. № 5.

11. Перерва Б. К. Фінансовий потенціал як важлива складова економіки підприємства. *«Економіка і менеджмент 2023 : перспективи інтеграції та інноваційного розвитку»*. С. 97–100.

12. Полюхович О. І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2022. № 2(18). С. 71–75.

13. Ткаченко В. В., Ткаченко І. В., Пузирьова П. В. Шляхи підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом підприємств в умовах ринкової економіки. *Advancing in research and education : Abstracts of XII International Scientific and Practical Conference*, м. La Rochelle, 7 груд. 2023 р.
14. Darahan A., Gevorkyan A. Formation of components of financial potential of the enterprise. *Economic scope*. 2021.
15. Development and effectiveness of financial potential management of enterprises in modern conditions / V. Tkachenko et al. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2019. Vol. 3, no. 30. P. 85–94.
16. Kosova T., Yaroshevskaya O., Solomina G. Diagnosis and regulation of financial potential of business entities in the system of strategic crisis management. *Ekonomika ta derzhava*. 2020. No. 4. P. 14.
17. Marchenko V. M., Bonda A. I. Managing financial potential of the enterprise. *Efektivna ekonomika*. 2018. No. 11.
18. Modern management paradigm of financial potential of a manufacturing enterprise / O. Maslihan et al. *Ekonomika ta derzhava*. 2022. No. 2. P. 26.
19. Samorodov B. V., Saukh I. V., Vyhovska N. G. Integrated dynamic model of strategic analysis of tourist enterprises financial potential. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2019. Vol. 2, no. 29. P. 296–304.
20. Zavidna L. Evaluation of financial potential of hotel industry enterprise. *Economic scope*. 2020.

References

1. Arefiev, S. & Nychoporuk, M. (2020), “Reserves for improving the efficiency of using the financial potential of the enterprise”, *Aktual'ni problemy innovatsijnoho rozvytku klasternoho pidpriemnytstva v Ukraini : Materialy IV Vseukr. naukovo-prakt. konf. [Actual problems of innovative development of cluster entrepreneurship in Ukraine]*, Kyiv, Ukraine, pp. 128-134.
2. Bardash, S. (2021), “The essence and conditions for assessing the financial potential of the franchise tourism network”, *Economics, management and administration*, vol. 1(95), pp. 69–75.

3. Bardash, S. V., & Petruk, O. M. (2021), "Identification of the financial potential of the franchise tourism network: An epistemological discourse", *The world science of modernity. problems and prospects of development*, Abstracts of XV International Scientific and Practical Conference, Paris, 25 march, pp. 32–35.
4. Blashchak, B. (2019), "Financial potential in the structure of enterprise potential", *Scientific notes of Vernadsky TNU. Series: Economics and Management*, vol. 30(69)(3), pp. 74-78.
5. Bova, V., & Khryniuk, O. (2017), "The essence of the financial potential of the enterprise", *Actual problems of economy and management: Collection of scientific works of young scientists*, vol. (11(64)).
6. Bogma, O., Kaminskyi, S., & Gutnyk, P. (2022), "Financial potential of the enterprise: Methodology of evaluation", *Herald of Kyiv National University of Trade and Economics*, vol. 142(2), pp. 36-47.
7. Vorobey, A. S., Shibkovsky, D. I., & Pedchenko, N. S. (2022), "Methodological approaches to the analysis of enterprise competitiveness based on an integrated assessment of its financial potential", *Nauka i molod' u XXI storichchi : zb. materialiv Vseukr. molodizh. naukovo-prakt. internet-konf. [In Science and youth in the XXI century]*, Poltava, Ukraine, 30 nov, pp. 111-114.
8. Kostyrko, L. A., & Sereda, O. O. (2019), "Financial potential as an object of financial regulation of the development of business entities", *Journal of Socio-Economic Research*, vol. (1(69)), pp. 149-157.
9. Mazur, I., & Aliev, R. A. (2022), "The essence and features of realization of the potential of tourism entrepreneurship", *Scientific notes of Lviv University of Business and Law. Series of economic. Series of legal.*, vol. (33), pp. 96-104.
10. Marchenko, V. M., & Bondar, A. I. (2018), "Assessment of the financial potential of the enterprise on the example of PJSC "SCF Ukraine", *Effective economy*, vol. (5).
11. Pererva, B. K. (2023), "Financial potential as an important component of the enterprise economy", In *Economics and management 202 3: Prospects for integration and innovative development*, pp. 97-100.

12. Polyukhovych, O. I. (2022), "Management of the financial potential of the enterprise", *Student Bulletin of the National University of Water and Environmental Engineering*, vol. (2(18)), pp. 71-75.

13. Tkachenko, V. V., Tkachenko, I. V., & Puzyryova, P. V. (2023), "Ways to improve the efficiency of managing the financial potential of enterprises in a market economy", *Advancing in research and education: Abstracts of XII International Scientific and Practical Conference*, La Rochelle, 7 dec.

14. Darahan, A., & Gevorkyan, A. (2021), "Formation of components of financial potential of the enterprise", *Economic Scope*.

15. Tkachenko, V., Kwilinski, A., Kaminska, B., Tkachenko, I., & Puzyrova, P. (2019), "Development and effectiveness of financial potential management of enterprises in modern conditions", *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 3(30), pp. 85-94.

16. Kosova, T., Yaroshevska, O., & Solomina, G. (2020), "Diagnosis and regulation of financial potential of business entities in the system of strategic crisis management", *Ekonomika ta derzhava*, vol. (4), pp. 14.

17. Marchenko, V. M., & Bonda, A. I. (2018), "Managing financial potential of the enterprise", *Effective economics*, vol. (11).

18. Maslihan, O., Mamatova, L., Zhukov, S., & Ribak, O. (2022), "Modern management paradigm of financial potential of a manufacturing enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. (2), pp. 26.

19. Samorodov, B. V., Saukh, I. V., & Vyhovska, N. G. (2019), "Integrated dynamic model of strategic analysis of tourist enterprises financial potential", *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 2(29), pp. 296-304.

20. Zavidna, L. (2020), "Evaluation of financial potential of hotel industry enterprise", *Economic Scope*.

Стаття надійшла до редакції 15.10.2023 р.